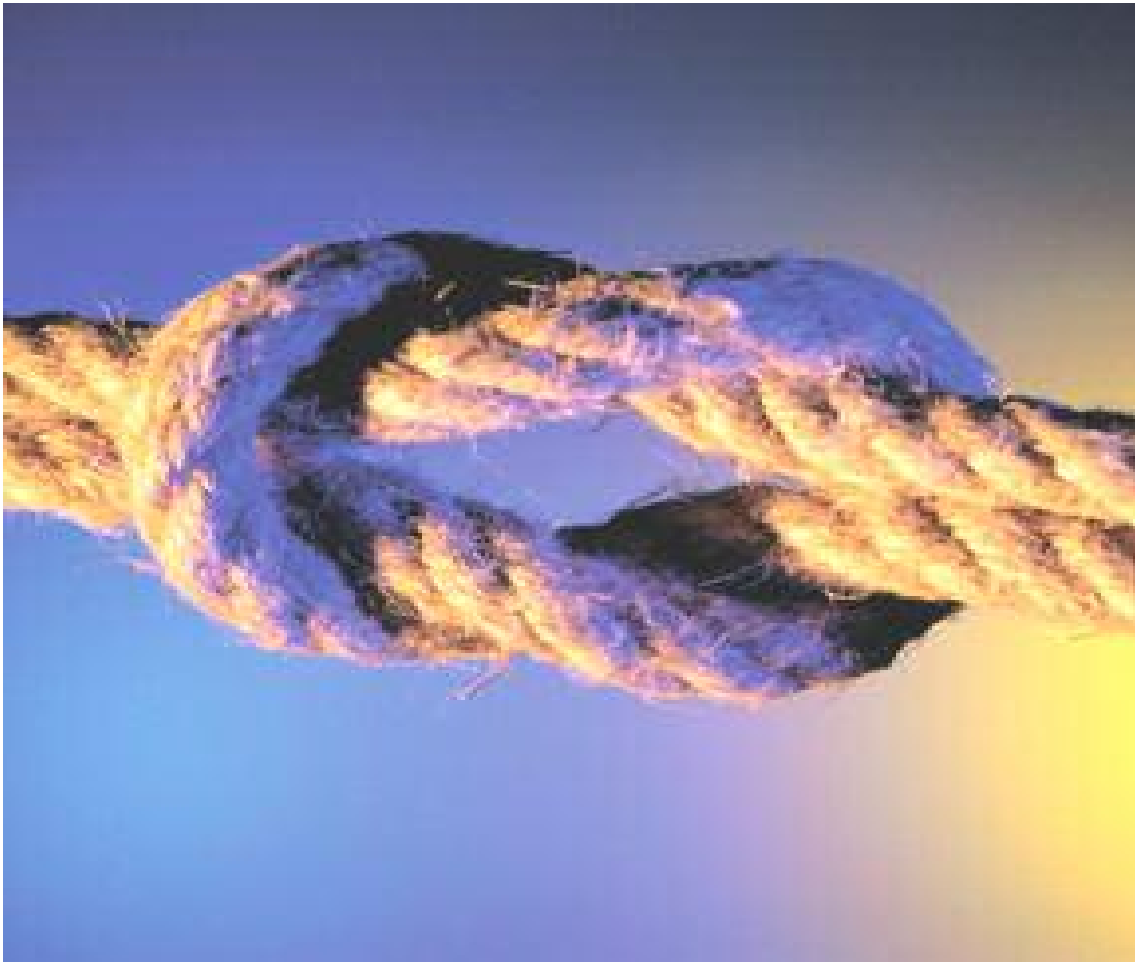

Kwaliteitskader vergunninghouders interlandelijke adoptie

juni 2008

Inhoudsopgave

I Voorwoord	4
Aanleiding.....	4
Algemene probleemstelling.....	4
Werkgroep kwaliteitseisen.....	4
Doel van het document.....	5
Deelbemiddeling.....	5
Opbouw document.....	5
Aanpassing kwaliteitskader.....	5
II Uitgangspunten voor interlandelijke adoptie en rol betrokken instanties	6
Inleiding.....	6
Uitgangspunten voor interlandelijke adoptie.....	6
Rol van de Stichting Adoptievoorzieningen.....	7
Rol van de Centrale Autoriteit.....	7
Rol van de Raad voor de Kinderbescherming.....	8
Rol van de vergunninghouders.....	8
Rol Ketenoverleg.....	9
III Kwaliteitseisen bedrijfsvoering vergunninghouders	10
Inleiding.....	10
Algemeen.....	10
Leiderschap.....	10
Primair intern werkproces.....	10
Middelen.....	11
Personeel en organisatie.....	12
Klachtbehandeling en waardering door cliënten.....	14
IV Inhoudelijke kwaliteitseisen adoptieproces	15
Inleiding.....	15
IV a Acceptatieproces bemiddeling voor aspirant-adoptiefouders door vergunninghouders	15
Inleiding.....	15
Uitgangspunten.....	15
Probleemstelling.....	15
Toetsing gezinsrapport.....	17
Toetsing aan uitgangspunten Wobka.....	18
Toetsing aan eisen zendende land.....	19
Toetsing aan uitgangspunten individuele vergunninghouders.....	19
Kansloze bemiddelingen.....	19
IV b Inhoud bemiddelingsdossier	21
Inleiding.....	21
Ouderdeel.....	21
Kindeel.....	21
Slotdocumenten uiteindelijk bemiddelingsdossier.....	24
IV c Matching	25
Inleiding.....	25
Voor de matching benodigde documenten.....	25
Toetsingscriteria bij matching in Nederland en in het buitenland.....	25
Besluit.....	26
IV d Controle buitenlandse partnerorganisaties	27
Inleiding.....	27

Uitgangspunten bij de controle op de buitenlandse partnerorganisaties	27
Integriteit	27
Controle bij verdragslanden.....	28
Reikwijdte van de verantwoordelijkheden vergunninghouders.....	28
Wijze van controle	28
Uitgangspunten bij de toetsingscriteria	29
Indeling toetsingsnormen	29
Toetsingsnormen wet- en regelgeving in land van herkomst	30
Toetsingsnormen buitenlandse partnerorganisatie.....	30
Toetsingsnormen afstandsprocedure	31
Toetsingsnormen subsidiariteitsbeginsel.....	31
Toetsingsnormen inzicht in financiën over de buitenlandse partnerorganisatie.....	32
V Samenwerking tussen vergunninghouders.....	34
Verklaring vergunninghouders.....	36

I Voorwoord

Aanleiding

De minister van Justitie heeft bij brieven aan de Tweede Kamer inzake interlandelijke adoptie d.d. 21 februari en 29 december 2005 onder meer het onderwerp sturing, controle en toezicht onder de aandacht gebracht. Daarbij is aangekondigd dat het toezicht door de Inspectie jeugdzorg op de vergunninghouders zal worden uitgebreid tot toezicht op de kwaliteit in algemene zin van de werkzaamheden van de vergunninghouders. Daaraan verbonden zou aan de vergunninghouders worden gevraagd om in samenspraak met het ministerie van Justitie hun beleid en werkwijze in protocollen vast te stellen.

Bij haar onderzoek in 2005, in het kader van de verlenging van de geldigheidsduur van de vergunningen, naar de werkwijze van de vergunninghouders bij de matching constateerde de Inspectie jeugdzorg, een gebrek aan duidelijke kaders en criteria vanuit het ministerie waarnaar de vergunninghouders zich kunnen richten. De Inspectie jeugdzorg adviseerde het ministerie en vergunninghouders om in gezamenlijk overleg de visie op het belang van het kind en de wijze waarop dit belang een rol speelt bij de matching te expliciteren, criteria en kwaliteitseisen ten aanzien van de informatie over adoptiefouders en adoptiekind te expliciteren, en de taken en verantwoordelijkheden van alle betrokkenen in het matchingsproces vast te leggen.

Algemene probleemstelling

Bij interlandelijke adoptie is een zorgvuldig en kwalitatief verantwoord adoptieproces vereist, waarin de belangen van het kind voorop staan en worden gewaarborgd. Mede met het oog op de omstandigheden waar adoptiekinderen uit komen, is met name een goede beoordeling van de geschiktheid van de aspirant-adoptiefouders van belang. Voor een kind dienen de best passende ouders te worden gezocht en dient er sprake te zijn van een goede toetsing van de buitenlandse partnerorganisaties.¹ De vergunninghouders hebben daarbij een belangrijke rol. In de praktijk van alledag bleek dat de vergunninghouders vaak goede ideeën hadden over de te voeren werkwijze, maar dat deze onderling nogal eens verschillend zijn. In het kader van de ISO-certificering zijn door de vergunninghouders eigen kwaliteitshandboeken opgesteld met beschrijvingen van met name interne procedures. Het kwaliteitshandboek ISO is echter minder gericht op de inhoudelijke kwaliteit van de adoptiebemiddeling zelf.

Werkgroep kwaliteitseisen

In 2006 is een werkgroep kwaliteitseisen ingesteld, onder voorzitterschap van het ministerie van Justitie en bestaande uit vertegenwoordigers van alle vergunninghouders. De opdracht was het opstellen van een document waarin een volledig overzicht is opgenomen van alle aan de vergunninghouders te stellen kwaliteitseisen. De werkgroep is voor de totstandkoming van dit kwaliteitskader gedurende 1,5 jaar een aantal malen bijeengekomen. Het document 'Kwaliteitskader vergunninghouders interlandelijke adoptie' is nu dus het resultaat van een gezamenlijke inspanning van vergunninghouders en het ministerie van Justitie. Via een aparte ondertekening in dit document hebben de vergunninghouders verklaard dat zij akkoord gaan met de inhoud van dit kwaliteitskader en alles in het werk zullen stellen om aan de kwaliteitseisen zoals beschreven te voldoen. Daar is wel enige tijd voor nodig. De vergunninghouders zijn in staat uiterlijk 1 januari 2010 aan de kwaliteitseisen te voldoen. Waar nodig zullen met vergunninghouders implementatietrajecten worden afgesproken.

Vergunninghouders gaan ervan uit dat ook nieuwe vergunninghouders zich aan dit kwaliteitskader zullen moeten conformeren.

---

¹ Onder buitenlandse partnerorganisaties wordt verstaan de organisaties in het buitenland waarmee de vergunninghouder samenwerkt, met uitzondering van de Centrale autoriteit in een Verdragsland, dan wel de centrale overheid in een niet-Verdragsland.

Doel van het document

Het document moet in eerste instantie worden gezien als een toetsingskader voor de vergunninghouders voor het bereiken van een eenduidige werkwijze en voor de bewaking van de eigen kwaliteit, waarbij het belang van het kind goed tot uiting komt. Daarnaast kan het document als handvat dienen voor de Inspectie jeugdzorg bij de uitoefening van de opgelegde toezichttaak.

Overigens is nog een relativerende opmerking te maken. Interlandelijke adoptie in Nederland betreft voor Nederland ongeveer 1200 tot 1600 beginseltoestemmingen en circa 800 adopties per jaar wereldwijd. Dat getal is niet erg groot en de verwachting is dat het aantal interlandelijke adopties verder zal teruglopen. Verbetering van de kwaliteit van de vergunninghouders en de kwaliteit van het toezicht is van groot belang voor de kwaliteit van interlandelijke adoptie, maar zal fouten of misstanden op het mondiale terrein van interlandelijke adoptie niet kunnen uitsluiten. Ook de in dit kwaliteitskader opgenomen kwaliteitseisen geven geen garantie dat alle adopties volledig volgens de doelstellingen zullen plaatsvinden. De controle van het traject vanaf voorstel tot de realisatie van de adoptie is goed controleerbaar door de vergunninghouders. Het traject van afstand door de biologische ouders tot voorstel is veel moeilijker te controleren, ook bij verdragslanden. Er zal altijd een mate van risico aanwezig zijn.

In die context moet dit kwaliteitskader ook worden gezien. Dat neemt niet weg dat waar mogelijkheden voor verbetering zijn, deze ook benut moeten worden. Door te komen tot een eenduidig en uniform kwaliteitskader voor alle vergunninghouders zal een forse impuls kunnen worden gegeven aan verbetering van de kwaliteit van interlandelijke adoptie.

Deelbemiddeling

Alhoewel dit kwaliteitskader niet is opgezet voor deelbemiddelingszaken, is er voor gekozen om de kwaliteitseisen integraal van toepassing te laten zijn op interlandelijke adopties die via deelbemiddeling tot stand komen. In een in voorbereiding zijnde circulaire over deelbemiddeling, zal nader op de procedure bij deelbemiddeling worden ingegaan en zal worden voorzien in een op deelbemiddeling toegespitste vragenlijst. De eisen van dit kwaliteitskader zullen van toepassing zijn op de circulaire.

Opbouw document

Het document bestaat uit drie onderdelen:

- Het eerste onderdeel geeft een overzicht van de uitgangspunten voor interlandelijke adoptie die ook van belang zijn voor de werkzaamheden van vergunninghouders en van de rol van de bij interlandelijke adoptie betrokken instanties;
- Het tweede onderdeel geeft een overzicht van kwaliteitseisen met betrekking tot de bedrijfsvoering van vergunninghouders;
- Het derde onderdeel bevat de inhoudelijke kwaliteitseisen ten aanzien van het adoptieproces.

Aanpassing van het kwaliteitskader

Het kwaliteitskader kan worden aangepast op grond van een daartoe genomen gezamenlijk besluit van de vergunninghouders die dit kwaliteitskader hebben ondertekend na overleg met het Ministerie van Justitie.

II Uitgangspunten voor interlandelijke adoptie en rol betrokken instanties

Inleiding

De laatste tijd staat interlandelijke adoptie sterk in de publieke belangstelling en is zij onderwerp van politieke discussie. Daarbij komen verschillende dilemma's en visies over kinderrechten, kindbescherming, gezinsvorming, opgroeien, hechting en roots aan de orde. In opdracht van de minister van Justitie buigt een onafhankelijke commissie (commissie Kalsbeek) zich over een aantal fundamentele vragen met betrekking tot interlandelijke adoptie. Deze commissie rapporteert naar verwachting in het voorjaar van 2008. Ongeacht de uitkomsten daarvan staan de uitgangspunten van de Wet opneming buitenlandse kinderen ter adoptie (hierna: Wobka) en het Haags Adoptieverdrag, die gebaseerd zijn op het Verdrag inzake de Rechten van het Kind, onverkort overeind. Richtinggevend hierbij is het in de 'adoptiewereld' veel gehanteerde subsidiariteitsbeginsel, waaronder in dit verband het volgende moet worden verstaan: interlandelijke adoptie is een ultimum remedium waarbij eerst alle andere minder verstrekkende mogelijkheden naar behoren zijn onderzocht, dat wil zeggen het kind hetzij in zijn eigen gezin of bij familie laten, hetzij onderbrengen in een pleeggezin of adoptiegezin in het eigen land.

Bij interlandelijke adoptie dient het belang van het kind uitgangspunt te zijn. Volgens de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (hierna: RSJ)² heeft het 'belang van het kind' enerzijds betrekking op ontwikkelingsvoorwaarden in het gezin en anderzijds die in de samenleving. Tot de voorwaarden in het gezin kunnen het fysiek welzijn, de opvoeding maar ook continuïteit in de opvoeding worden gerekend. Tot de voorwaarden in de samenleving behoren onder andere educatie, sociaal netwerk, adequaat voorbeeldgedrag en continuïteit (stabiliteit in levensomstandigheden en toekomstperspectief).

Volgens de RSJ is het in het algemeen voor kinderen van wezenlijk belang dat er continuïteit in de opvoedingssituatie bestaat waardoor verleden en toekomst met elkaar verbonden zijn en blijven. Interlandelijke adoptie die neerkomt op het overhevelen van een kind uit de eigen etnische achtergrond is te beschouwen als een extreme vorm van discontinuïteit. Dit impliceert dat adoptie van een buitenlands kind slechts kan plaatsvinden als deze een onmiskenbare meerwaarde voor het kind heeft. De in velerlei opzicht totale breuk met het eigen land moet in meer dan voldoende mate gecompenseerd worden door het te verwachten toekomstperspectief in kwestie. Het belang van het kind dient volgens de RSJ dan ook nadrukkelijk beschouwd te worden als de 'best interest of the child' dat wil zeggen als het minst schadelijke alternatief, gegeven dat het kind niet in zijn eigen gezin kan blijven.

Uitgangspunten voor interlandelijke adoptie

Uit het Haags Adoptieverdrag, het Verdrag inzake de Rechten van het Kind en hetgeen in de inleiding van dit hoofdstuk over het belang van het kind is opgenomen, vloeien de volgende uitgangspunten voor interlandelijke adoptie voort die ook van belang zijn voor de werkzaamheden van de vergunninghouders:

- Een kind heeft het recht om op te groeien in het eigen gezin; ouders hebben geen recht op kinderen, maar kinderen hebben wel recht op ouders.
- Wanneer het niet mogelijk blijkt voor een kind om in het eigen gezin op te groeien, wordt een oplossing gezocht bij familie, bij een pleeggezin met de mogelijkheid van permanent verblijf of bij een adoptiegezin in het land van herkomst in de eigen cultuur.
- In het land van herkomst dienen deze mogelijkheden te zijn onderzocht alvorens interlandelijke adoptie kan worden overwogen.

---

² Advies van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming van 25 september 2006, p. 3 en 4.

- Het uitgangspunt van adoptie is het zoeken van vervangende ouders voor een kind, waarmee het accent bij de adoptieprocedures ligt bij de belangen van het kind en dus niet bij de wensen, maar bij de capaciteiten van de aspirant-adoptiefouders.
- Met adoptie wordt een kind veiligheid en geborgenheid, stimulering van ontwikkeling, continuïteit van relaties en juridische bescherming binnen een familie geboden.
- Een kind heeft, voor zover de wetgeving van de staat van herkomst zulks toelaat, het recht de eigen ouders/afstamming te kennen.
- Het kind dient adoptabel in juridische zin te zijn. Dit houdt in dat:
  - de afstandsprocedure van het kind conform de wet- en regelgeving in het land van herkomst is verlopen;
  - er toestemming is van de ouders, tenzij de ouders op grond van een rechterlijk beslissing in het land van herkomst uit de ouderlijke macht zijn ontzet of het kind door de bevoegde autoriteiten in het land van herkomst verlaten is verklaard;
  - deze toestemming vrijelijk is gegeven zonder financiële of andere compensatie;
  - de afstandsouders goed zijn voorgelicht over de consequenties van hun beslissing;
  - zij hun beslissing hebben genomen na de geboorte van het kind en een redelijke termijn hebben gehad om hun beslissing te heroverwegen;
  - ingeval van een verlating/te vondeling leggen de procedure eveneens conform wet- en regelgeving in het land van herkomst is verlopen en er toestemming is van de bevoegde autoriteiten.
- Het kind dient -voorzover dat bekend kan zijn- adoptabel in psychologische en medische zin te zijn. Dit betekent dat een kind geschikt is bevonden om in een gezin te kunnen opgroeien. Het kind moet het vermogen hebben zich te kunnen hechten aan adoptiefouders en kunnen functioneren in gezinsverband. Voorkomen moet worden dat een kind dat voor adoptie naar Nederland komt, een groot risico loopt om het adoptiegezin weer voortijdig te moeten verlaten omdat het permanente zorg buiten gezinsverband nodig heeft.
- De aspirant-adoptiefouders dienen op een adoptie goed voorbereid te zijn en dienen daarvoor tevens geschikt en in staat te zijn bevonden. Dit kan onder meer blijken uit een medische verklaring omtrent de aspirant-adoptiefouders, een verklaring omtrent het gedrag en het gezinsonderzoek.
- Er mag bij geen enkele partij sprake zijn van ongepast geldelijk voordeel bij adoptie.

Rol van de Stichting Adoptievoorzieningen

De Stichting Adoptievoorzieningen voorziet in opdracht van het Ministerie van Justitie in informatie over adoptie en geeft voorlichting over adoptie aan mensen die voor het eerst een kind willen adopteren.

Rol van de Centrale autoriteit

De Centrale autoriteit bij het Ministerie van Justitie is belast met de uitvoering van wet- en regelgeving op het gebied van interlandelijke adoptie en is gehouden aan de voorschriften als neergelegd in het Haags Adoptieverdrag, het Verdrag inzake de Rechten van het Kind en de Wet opnemning buitenlandse kinderen ter adoptie.

Op grond van deze regelgeving beslist zij onder meer op verzoeken om toestemming tot opnemning ter adoptie van een buitenlands kind van echtparen of personen die een kind uit het buitenland ter adoptie willen opnemen.

Voorts beslist zij op aanvragen om een vergunning van rechtspersonen die bemiddelende werkzaamheden willen verrichten bij de plaatsing van kinderen uit het buitenland met het oog op

adoptie. Zij ziet er tevens op toe dat ook nieuwe vergunninghouders zich committeren aan dit kwaliteitskader.

De Centrale autoriteit onderhoudt contacten met de Centrale autoriteiten in het buitenland en werkt daarmee samen. Waar nodig en mogelijk faciliteert de Centrale autoriteit op macro-niveau bij het achterhalen van informatie uit andere landen. Zij zal aandachtspunten betreffende de gang van zaken in dat land met die betreffende Centrale autoriteit bespreken en zo nodig verder onder de aandacht van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en het Permanent Bureau van de Haagse Conferentie brengen.

Rol van de Raad voor de Kinderbescherming

De Raad voor de Kinderbescherming verzorgt het gezinsonderzoek.

Het onderzoek is gericht op het verkrijgen van inzicht in de geschiktheid van de aspirant-adoptiefouder(s) en de eventuele (gehuwde) partner voor de verzorging en opvoeding van een buitenlands adoptiekind. In het onderzoek wordt vastgesteld welke beschermende en welke risicofactoren voor een adoptiekind in het gezin aanwezig zijn, hoe zich deze tot elkaar verhouden en welke uiteindelijk de doorslag geven om de minister van Justitie positief of negatief te adviseren over het verzoek om een beginseltoestemming te verlenen. In het gezinsrapport worden de resultaten van het onderzoek beschreven. Daarnaast dient ten behoeve van het matchingsproces het rapport een helder beeld te geven van de mogelijkheden die aspirant-adoptiefouders hebben om een special need kind, een sibling en/of ouder kind op te voeden en te verzorgen in die gevallen dat aspirant-adoptiefouders tijdens het onderzoek aangeven daartoe bereid te zijn. Tot slot geeft het rapport een heldere schets van het gezin en zijn netwerk.

Rol van de vergunninghouders

- De vergunninghouders interlandelijke adoptie bemiddelen tussen aspirant-adoptiefouders en de bevoegde instanties op hun niveau³ in het land van herkomst.
- De vergunninghouder onderhoudt ten behoeve van de aspirant-adoptiefouders op zijn niveau contacten met de buitenlandse autoriteiten, instellingen of personen die bij de opnemings van het buitenlandse kind zijn betrokken (art. 17a lid 1 onder a Wobka).
- De vergunninghouders verifiëren in het kader van de deelbemiddeling de betrouwbaarheid van de door de aspirant-adoptiefouders aangedragen buitenlandse contacten en de te volgen procedures waarbij dezelfde kwaliteitsstandaard geldt als waaraan adoptieprocedures via een volledige bemiddeling dienen te voldoen.
- De vergunninghouders verifiëren op basis van de beschikbare documenten de adoptabiliteit van het kind in medische, juridische en psychologische zin. Zij maken inzichtelijk aan de hand van welke criteria de aspirant-adoptiefouders zijn geselecteerd voor een specifiek kind en doen een voorstel tot matching, indien de vergunninghouder zelf de matching verzorgt.
- De vergunninghouder verzorgt de begeleiding na de plaatsing conform artikel 17a lid 1, onder g, van de Wobka en draagt er zorg voor dat gedurende een in het land van herkomst voorgeschreven periode rapport uitgebracht wordt aan het land van herkomst over het verloop van de plaatsing in het adoptiegezin.
- De vergunninghouders informeren aspirant-adoptiefouders over relevante zaken aangaande hun adoptieprocedures, organiseren eventueel bijeenkomsten met adoptiegezin en geven eigen informatiebulletins uit en/of voeren eigen websites.

---

³ Het kan voorkomen dat een bevoegde instantie in het land van herkomst over bepaalde onderwerpen uitsluitend wenst te communiceren met de Nederlandse Centrale autoriteit

Rol Ketenoverleg

Middels het zogenaamde ketenoverleg van diverse bij interlandelijke adoptie betrokken ketenpartners is voorzien in periodieke overlegmomenten over de ontwikkelingen in de landen en de verwachtingen ten aanzien van te realiseren adopties.

Voorts vindt daar afstemming tussen ketenpartners plaats over het jaarlijks aantal toe te kennen beginseltoestemmingen, zodat dit aantal in verhouding staat tot het aantal kinderen dat bemiddeld kan worden.

III Kwaliteitseisen bedrijfsvoering vergunninghouders

Inleiding

In dit hoofdstuk zijn de kwaliteitseisen met betrekking tot de bedrijfsvoering van de vergunninghouders opgenomen. Deze kwaliteitseisen zijn als volgt ingedeeld:

- algemeen
- leiderschap
- primair intern werkproces
- middelen
- personeel en organisatie
- klachtbehandeling en waardering door cliënten

Algemeen

- Voor de bemiddeling bij de adoptie van een buitenlands kind is een vergunning van de minister van Justitie vereist (artikel 15 Wobka).
- Vergunninghouders dienen een machtiging te hebben om in een land dat is aangesloten bij het Haags Adoptieverdrag te mogen bemiddelen (artikel 4 Uitvoeringswet Haags Adoptieverdrag).
- Ten aanzien van landen van herkomst die niet zijn aangesloten bij het verdrag geldt dat de vergunninghouders toestemming van de autoriteiten in het land van herkomst dienen te hebben om te bemiddelen.
- De vergunninghouder dient ISO-gecertificeerd te zijn.
- De vergunninghouder bemiddelt inzake de opnemings hier te lande van buitenlandse kinderen met het oog op adoptie, in de gevallen dat deze opnemings in het belang van de betrokken kinderen kan worden geacht (artikel 16 lid 2 Wobka).
- De werkzaamheden van de vergunninghouders mogen niet gericht zijn op het maken van winst (artikel 16 lid 3 Wobka).
- De vergunninghouder moet zodanig zijn toegerust dat een zorgvuldige en doeltreffende uitvoering van zijn werkzaamheden is gewaarborgd (artikel 16 lid 5 Wobka).
- De vergunninghouder moet bereid zijn tot samenwerking met andere vergunninghouders, in het bijzonder op het terrein van de algemene voorlichting van de aspirant-adoptiefouders (artikel 16 lid 6 Wobka).

Leiderschap

Het bestuur c.q. de Raad van toezicht van de vergunninghouder moet uit ten minste drie leden bestaan en zodanig zijn samengesteld dat de behartiging van de belangen van de buitenlandse kinderen en de aspirant-adoptiefouders is gewaarborgd (artikel 16 lid 4 Wobka). In ieder geval dient de penningmeester te beschikken over financieel inzicht en één van de bestuursleden over deskundigheid op juridisch terrein.

Primair intern werkproces

De vergunninghouder heeft zijn interne procedures beschreven in een kwaliteitshandboek ISO en handelt dienovereenkomstig.

Een nieuw kwaliteitskader betekent dat de vergunninghouders hun procedures en administratie zullen moeten aanpassen aan die nieuwe eisen. Dit betreft niet alleen de administratie die voortvloeit uit de adoptieactiviteiten, doch betreft het geheel van de activiteiten van de

vergunninghouder dat zijn weerslag vindt in o.a. de jaarrekening en daarbij komende specifieke overzichten.

Ten aanzien van de contacten in het buitenland en de informatie die langs die weg wordt verkregen is het belangrijk dat de procedures en administratie van de vergunninghouder zodanig zijn ingericht dat de benodigde informatie op een betrouwbare wijze tot stand komt.

Middelen

Algemene wettelijke vereisten

- De vergunninghouder voldoet aan eisen van een zorgvuldige dossiervorming en bewaart gedurende tenminste 30 jaar alle documenten vereist bij de bemiddeling (artikel 17b lid 2 Wobka).
- De vergunninghouder voert een deugdelijke administratie en houdt van zijn vermogenstoestand en van alles wat zijn werkzaamheden betreft een zodanige boekhouding bij dat daaruit te allen tijde zijn rechten en verplichtingen kunnen worden gekend (artikel 23 lid 1 Wobka).
- De vergunninghouder doet jaarlijks verslag van zijn werkzaamheden zowel in als buiten Nederland aan onze minister en zendt hem tevens binnen zes maanden na afloop van het boekjaar zijn balans en staat van baten en lasten met toelichting zoals deze na vaststelling van het bedrag der inkomsten en uitgaven en, indien vereist, goedkeuring luiden (artikel 23 lid 2 Wobka).
- Bij algemene maatregel van bestuur kunnen eisen worden gesteld waaraan de stukken welke ingevolge het voorgaande aan onze minister moeten worden gezonden, moeten voldoen (artikel 23 lid 3 Wobka).

Toetsing procedures en financiën

Voor de vergunninghouders geldt dat er een toetsing zal moeten plaatsvinden op de (financiële) informatie en administratieve organisatie. Hierdoor wordt zekerheid verkregen dat de procedures worden nageleefd en dat de gepresenteerde informatie betrouwbaar is. De accountant is geëquipeerd om financiële procedures te toetsen en om administraties en financiële verantwoordingen te controleren. Het is om redenen van efficiency raadzaam als hij daarbij gebruik maakt van de jaarlijkse ISO-certificering die vergunninghouders laten uitvoeren om de naleving van de procedures te waarborgen. De toetsing op de toereikendheid van de procedures zelf is meestal niet begrepen in ISO-certificering en dient afzonderlijk getoetst te worden. Deze toetsing is niet aan een accountant voorbehouden. De Inspectie jeugdzorg heeft een wettelijke en op beleid en procedures georiënteerde toezichthoudende taak.

Het is dwingend voorgeschreven dat de vergunninghouder jaarlijks een jaarverslag (ingericht conform de brief van het Ministerie van Justitie van 1 mei 2007 kenmerk: 5479514/07/DJJ) en een jaarrekening overlegt. De jaarrekening is voorzien van een verklaring of mededeling van een accountant. Tevens doet de accountant mededeling of de regelgeving en de procedures conform het kwaliteitskader ten aanzien van de financiële aspecten zijn nageleefd. De accountant beoordeelt de naleving van de financiële procedures aan de hand van een door het Ministerie van Justitie en de vergunninghouders gezamenlijk vast te stellen uniform controleprotocol, dat wet- en regelgeving en het kwaliteitskader als uitgangspunten heeft.

In het controleprotocol wordt vastgelegd welke elementen worden getoetst en welke relatie er bestaat tussen de accountant, ISO-certificering, de Inspectie jeugdzorg en het Ministerie van Justitie.

De toetsing kan plaatsvinden door een registeraccountant of een AA-accountant, met de bijbehorende aan het controleprotocol gerelateerde opdracht. Aangezien het controleprotocol voor beide soorten accountants gelijk is, wordt eventueel niveauverschil ondervangen.

Personeel en organisatie

De vergunninghouder is een professioneel werkende en ter zake kundige instelling. Dit is uitgewerkt in kwaliteitseisen voor de organisatie en deskundigheidseisen voor het personeel. Elke vergunninghouder heeft met inachtneming van de wettelijke en de in dit kader opgenomen eisen de vrijheid om zijn organisatie op eigen manier in te richten. Door onderlinge afstemming en samenwerking en bereidheid om van elkaar te leren, werken vergunninghouders bij voortdurend aan het op peil houden c.q. verhogen van de kwaliteit van het eigen handelen. Een aantal kwaliteitseisen voor de organisatie staan in het voorgaande beschreven, zoals de eis dat de vergunninghouder ISO-gecertificeerd is. In aanvulling hierop geldt het volgende:

- De bereikbaarheid van de vergunninghouder is kenbaar voor (aspirant-)adoptiefouders. Voor noodgevallen is de vergunninghouder 24 uur per dag bereikbaar.
- De vergunninghouder heeft de organisatie met de daarbij behorende functies en functieprofielen (functiekenmerken, resultaatgebieden, vereiste kennis en competenties) beschreven in een handboek.
- De vergunninghouder houdt een personeelsdossier bij, waarin alle relevante informatie van de medewerkers is opgenomen, w.o. arbeids- c.q. vrijwilligersovereenkomsten, verslagen van functioneringsgesprekken⁴, verklaringen omtrent het gedrag (VOG)⁵ en geheimhoudingsverklaringen.
- De vergunninghouder investeert in deskundigheidsbevordering van medewerkers om de kennis en vaardigheden binnen de organisatie op peil te houden c.q. te verbeteren.

Deskundigheidseisen voor het personeel:

In het werk van de vergunninghouder op het terrein van interlandelijke adoptie is een aantal belangrijke resultaatgebieden te onderscheiden, te weten:

- het vaststellen van de bemiddelbaarheid van aspirant-adoptiefouders,
- het matchen c.q. het beoordelen van matchingsvoorstellen,
- het toetsen en controleren van buitenlandse bemiddelingscontacten,
- begeleiding na plaatsing.

Een adequate taakvervulling vereist dat per resultaatgebied minimaal de volgende kennis en vaardigheden bij de betrokken medewerkers c.q. binnen de organisatie aanwezig zijn:

Vaststellen bemiddelbaarheid aspirant-adoptiefouders

Bij betrokken medewerkers zijn vereist:

- aantoonbaar een opleiding op (minimaal) HBO-niveau of vergelijkbaar werk- en denkniveau;
- kennis van relevante (internationale) wet- en regelgeving en procedures op het terrein van interlandelijke adoptie;
- kennis van cultuur en (maatschappelijke en sociale) ontwikkelingen van die landen waarmee wordt samengewerkt;
- kennis op sociaal-pedagogisch en psychologisch gebied voor het op deze aspecten kunnen lezen en beoordelen van het gezinsrapport en eventuele aanvullende informatie;
- algemene kennis op medisch gebied voor het op deze aspecten kunnen lezen en beoordelen van het gezinsrapport en eventuele aanvullende informatie;

⁴ Deze worden minimaal één keer per jaar gevoerd.

⁵ Geldt per 1 januari 2008 voor medewerkers in kernfuncties. Dit zijn de medewerkers die contacten onderhouden met (aspirant) adoptiefouders, medewerkers die contacten onderhouden met het buitenland, medewerkers die te maken hebben met financiële aspecten en medewerkers met managementtaken.

- sociale kennis en vaardigheden voor het onderhouden van de contacten met de aspirant-adoptiefouders.

De vergunninghouder draagt er aantoonbaar zorg voor dat desgewenst een beroep gedaan wordt op meer specialistische kennis op o.a. sociaal-pedagogisch, psychologisch, juridisch en medisch gebied voor het beoordelen van de bemiddelbaarheid.

Matchen c.q. beoordelen van matchingsvoorstellen

Bij betrokken medewerkers zijn vereist:

- aantoonbaar een opleiding op (minimaal) HBO-niveau of vergelijkbaar werk- en denkniveau;
- kennis op sociaal-pedagogisch en psychologisch gebied voor het kunnen lezen en beoordelen van rapportages over adoptiekinderen en het kunnen verzorgen c.q. beoordelen van de matching;
- algemene kennis op medisch gebied voor het kunnen lezen en beoordelen van medische rapportages;
- kennis van relevante wet- en regelgeving en procedures op het terrein van interlandelijke adoptie van zowel Nederland als de landen waarmee wordt samengewerkt;
- kennis van de (voer- of handels)taal (c.q. toegang tot specifieke taalkennis), cultuur en (maatschappelijke en sociale) ontwikkelingen van die landen waarmee wordt samengewerkt.

De vergunninghouder draagt er aantoonbaar zorg voor dat desgewenst een beroep gedaan wordt op meer specialistische kennis op o.a. sociaal-pedagogisch, psychologisch, juridisch en medisch gebied.

Toetsen en controleren van buitenlandse bemiddelingscontacten

Binnen de organisatie zijn vereist:

- aantoonbaar een opleiding op (minimaal) HBO-niveau of vergelijkbaar werk- en denkniveau;
- kennis op financieel en administratief-organisatorisch gebied voor het kunnen lezen en beoordelen van informatie (rapportages, jaarverslagen, etc.) over het buitenlandse contact;
- kennis van relevante (internationale) wet- en regelgeving en procedures op het terrein van interlandelijke adoptie;
- kennis van (voer- of handels)taal (c.q. toegang tot specifieke taalkennis), cultuur en (maatschappelijke, sociale en politieke) ontwikkelingen van die landen waarmee wordt samengewerkt.

De vergunninghouder draagt er aantoonbaar zorg voor dat desgewenst een beroep gedaan wordt op meer specialistische kennis op o.a. financieel en administratief-organisatorisch gebied.

Begeleiding na plaatsing

Bij betrokken medewerkers zijn vereist:

- aantoonbaar een opleiding op HBO-niveau of vergelijkbaar werk- en denkniveau;
- kennis op sociaal-pedagogisch en psychologisch gebied in relatie tot adoptie;
- algemene kennis op medisch gebied;
- kennis van de cultuur van het land van herkomst van het adoptiekind;
- kennis van de doorverwijsmogelijkheden naar instanties op het gebied van jeugdzorg en jeugdhulpverlening t.b.v. nazorg en opvoedingsondersteuning bij adoptie.

Medewerkers in kernfuncties

De medewerkers in kernfuncties beschikken minimaal over de volgende competenties:

- professionele integriteit (handhaaft algemeen aanvaarde sociale, ethische en

- organisatienormen);
- accuraat en kritisch (o.m. in staat om relevante details uit informatie te halen);
- cliëntgericht (herkent de wensen, behoeften en belangen van de cliënt en houdt daar in het handelen rekening mee);
- samenwerkingsgericht (draagt bij aan een gezamenlijk resultaat; zet zich in om doelen en resultaten met anderen te bereiken);
- omgevingsbewustzijn (goed geïnformeerd over relevante ontwikkelingen; benut deze kennis voor de eigen functie en organisatie);
- sociaal en communicatief vaardig.

Klachtbehandeling en waardering door cliënten

Waardering door cliënten is een van de eisen gesteld aan het verkrijgen van de ISO-certificering. Bij elke vergunninghouder moet een procedure aanwezig zijn over de wijze waarop (bijvoorbeeld via een enquête) de waardering door cliënten wordt getoetst.

Klachten als bedoeld in artikel 2 van het Besluit klachtencommissie vergunninghouders interlandelijke adoptie worden namens de vergunninghouders in ontvangst genomen door de Klachtencommissie vergunninghouders interlandelijke adoptie (KVIA). Indien een klacht wordt ingediend bij een vergunninghouder, dan stuurt deze de klacht onverwijld door naar de KVIA. De klachtencommissie brengt niet eerder advies uit dan nadat haar is gebleken dat redelijkerwijs niet mag worden verwacht dat de vergunninghouder naar tevredenheid van de klager aan diens klacht tegemoet kan komen. Een vergunninghouder stelt de KVIA uiterlijk binnen zes weken na ontvangst van een klacht in kennis van het resultaat van zijn poging om naar tevredenheid van de klager aan diens klacht tegemoet te komen. Indien de vergunninghouder naar tevredenheid van de klager aan diens klacht tegemoet is gekomen, doet de vergunninghouder daarvan onverwijld mededeling aan de KVIA, onder toezending van een daartoe strekkende schriftelijke bevestiging van de klager.

IV Inhoudelijke kwaliteitseisen adoptieproces

Inleiding

Dit hoofdstuk bevat de inhoudelijke kwaliteitseisen rond de kern van het adoptieproces. Deze zijn verwerkt in de volgende onderdelen:

- acceptatieproces bemiddeling vergunninghouders
- inhoud bemiddelingsdossier
- matching
- controle buitenlandse partnerorganisaties

IV a Acceptatieproces bemiddeling voor aspirant-adoptiefouders door vergunninghouders

Inleiding

Het betreft hier de beschrijving van het proces dat vergunninghouders doorlopen bij de keuze of aspirant-adoptiefouders bemiddeld kunnen worden

Uitgangspunten

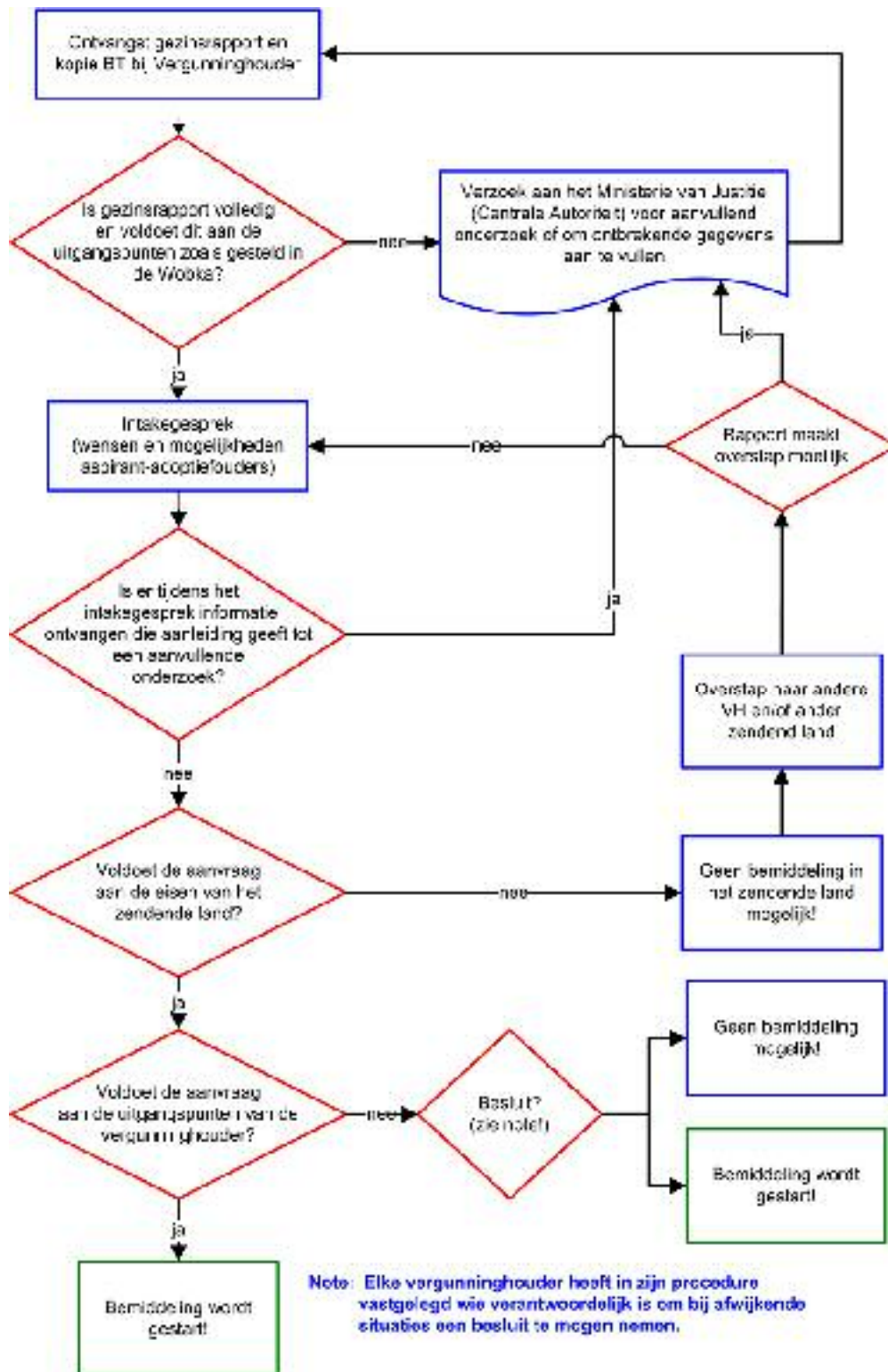
De vergunninghouders zullen in beginsel bemiddelen voor alle aspirant-adoptiefouders met een geldige beginseltoestemming.

Interlandelijke adopties vinden plaats in het belang van het kind. Vergunninghouders voelen zich daarom verantwoordelijk voor het kind dat via hen wordt bemiddeld.

In uitzonderingsgevallen kan de vergunninghouder ondanks de aanwezigheid van een geldige beginseltoestemming beargumenteerd beslissen om niet voor deze aspirant-adoptiefouders te bemiddelen. Deze beslissing wordt in teamverband, althans in elk geval door meer dan één persoon, genomen. In de viermaandsrapportages bericht de vergunninghouder over het aantal beslissingen om niet tot bemiddeling over te gaan.

Probleemstelling

Tijdens het raadsonderzoek worden de aspirant-adoptiefouders op geschiktheid beoordeeld. Bij de beoordeling door de vergunninghouder op bemiddelbaarheid gelden andere criteria, zoals de eisen die vanuit het buitenland aan de aspirant-adoptiefouders worden gesteld. Daarnaast kan in het contact van de vergunninghouder met de aspirant-adoptiefouders blijken dat nader onderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming wenselijk is. Een verzoek daartoe loopt via de Centrale autoriteit. Ter illustratie van de te volgen procedure dient het volgende stroomschema.

Toetsing gezinsrapport

De vergunninghouder toetst het gezinsrapport op volledigheid en actualiteit vanuit de optiek van bemiddelingsmogelijkheden.

Het uitgangspunt is dat het gezinsrapport volledig en actueel is, tenzij:

- tijdens het intakegesprek nieuwe relevante aspecten naar voren zijn gekomen;
- na het gezinsonderzoek een belangrijk 'life event' heeft plaatsgevonden, zoals beëindigen relatie, overlijden van een naast familielid, opname pleegkind, realisatie binnenlandse adoptie, zwangerschap of geboorte kind;
- belastende tussentijdse informatie over de aspirant-adoptiefouders van derden is ontvangen door de vergunninghouder;
- er naar het oordeel van de vergunninghouder sprake is van een onvoldoende onderbouwing van de geschiktheid om de bemiddelingsmogelijkheden vast te kunnen stellen.

Om de actualiteit van het gezinsrapport te kunnen beoordelen dienen aspirant-adoptiefouders bij de intake een verklaring te ondertekenen dat na het opmaken van het gezinsrapport geen 'life event' heeft plaatsgevonden en dat zij, wanneer zich tijdens de bemiddelingsfase een 'life event' voordoet, dit zullen melden bij de vergunninghouder.

De vergunninghouder kan ervoor kiezen deze verklaring deel te laten uitmaken van de bemiddelingsovereenkomst.

In het gezinsrapport moet mede gelet op artikel 15 Haags Adoptieverdrag en artikel 4 en 5 Wobka, naar de huidige stand van zaken, in ieder geval de volgende informatie zijn opgenomen:

- Persoonsgegevens van aspirant-adoptiefouder(s)
  - Naam
  - Voornaam
  - Plaats en datum geboorte
  - Nationaliteit
  - Plaats en datum huwelijk
  - Eventueel informatie over eerder huwelijk
  - Duur relatie indien anders dan huwelijk
  - Beroep
  - Religie/levensovertuiging
  - Adres huidige verblijfplaats
  - Persoonsgegevens van eventuele partner (en eventueel extra persoonsgegevens van andere personen (zoals kinderen) die op hetzelfde adres wonen)
- Informatie over voldoen aan juridische voorwaarden voor adoptie
  - Informatie over het gevolgd hebben van de wettelijk verplichte voorlichting over adoptie
  - Informatie over resultaat raadpleging Justitieel Documentatieregister
  - Informatie over de bereidheid om het buitenlandse kind medische behandelingen van preventieve en curatieve aard te laten ondergaan die van levensbelang zijn voor het kind
  - Informatie over bereidheid indien nog nodig naar Nederlands recht te adopteren
- Informatie van en over betrokkenen
  - Voorgeschiedenis

- Gezinskenmerken, persoonlijkheid van betrokkenen en onderlinge relatie
- Informatie over medische geschiedenis en huidige gezondheid betrokkenen
- Woon-, leef- en werksituatie en vrije tijdsbesteding
- Informatie over familie en verder sociaal netwerk
- Inkomen
- Geloof/levensovertuiging
- Kinderwens en eventueel reden kinderloosheid
- Adoptiemotivatie en (hechtings-)verwachting
- Bereidheid tot geven statusvoorlichting aan kind
- Opvoedingscapaciteiten en eventuele ervaring met kinderen
- Gedachten over het op te nemen kind en de mogelijkheden daarvoor (leeftijd, sibling, special need)
- Eventueel informatie van informanten
- Factoren die van invloed zijn geweest op het onderzoek
- Conclusie ten aanzien van geschiktheid:
Weergave risico- en beschermende factoren en onderbouwing waarom het een of het ander zwaarder weegt

Indien het gezinsrapport niet actueel of onvolledig is, stuurt de vergunninghouder het gezinsrapport terug naar het Ministerie van Justitie/Centrale autoriteit met het verzoek tot aanvulling door de Raad voor de Kinderbescherming.

De vergunninghouder neemt het besluit om al dan niet tot bemiddeling over te gaan pas nadat aanvullende informatie is opgevraagd en ontvangen.

Na een verzoek aan de Raad voor de Kinderbescherming voor nader onderzoek en/of het verkrijgen van aanvullende gegevens kan het voorkomen dat de vergunninghouder een bepaald risico vanuit de optiek van bemiddelbaarheid anders waardeert dan de Raad, waardoor de vergunninghouder ervoor kiest om niet over te gaan tot een bemiddeling.

Elke vergunninghouder heeft in zijn procedures vastgelegd wie gemachtigd is om een dergelijk besluit te mogen nemen.

Toetsing aan uitgangspunten Wobka

Naast de volledigheid en actualiteit zal de vergunninghouder de uitgangspunten zoals gesteld in de Wobka en zoals deze in het gezinsrapport zijn opgenomen in het intakegesprek toetsen, zoals bijvoorbeeld:

- in geval van aanwijzingen voor mogelijk toch niet realiseren van preventief en curatief medisch handelen, waaronder inentingen en bloedtransfusies, blijkend uit het niet kunnen overleggen van inentingspapieren van betrokkenen of van al in het gezin aanwezige kinderen;
- het opnieuw bevragen over gezondheid in geval er in het gezinsrapport melding wordt gemaakt van een medische geschiedenis danwel (een) gezondheidsrisico('s) vanuit oogpunt bemiddelbaarheid;
- het overschrijden van de door de Wobka gehanteerde leeftijdsgrens tijdens de verwachte periode van bemiddeling.

Het niet voldoen aan de uitgangspunten van de Wobka, betekent dat vergunninghouders niet zullen bemiddelen.

Toetsing aan eisen zendende land

De eisen van de zendende landen zijn verschillend. Daarom beschikt elke vergunninghouder over een lijst van voorwaarden (eisen) waaraan de aspirant-adoptiefouders moeten voldoen om een adoptieprocedure in het zendende land te kunnen starten. Indien aspirant-adoptiefouders niet aan deze eisen voldoen, kan de vergunninghouder veelal niet bemiddelen.

Voorwaarden⁶ gesteld door zendende landen kunnen betrekking hebben op o.a.:

- leeftijd en burgerlijke staat (alleenstaand, samenwonend, gescheiden, gehuwd en concrete huwelijksduur);
- seksuele geaardheid;
- ziektegeschiedenis (lichamelijk en/of psychisch);
- onstabiele gezinssituatie in het verleden;
- levensovertuiging, inkomen en opleidingsniveau;
- BMI (Body Mass Index).

Toetsing aan uitgangspunten individuele vergunninghouders

Naast de eisen die de zendende landen stellen kunnen vergunninghouders zelf aanvullende eisen stellen. Deze eisen zijn ontstaan uit de ervaring met adoptieprocedures en uit bekendheid met situaties waarin geadopteerde kinderen terecht kunnen komen. Deze eisen vormen een onderdeel van de identiteit van de betreffende vergunninghouder. Vergunninghouders kunnen aspirant-adoptiefouders weigeren indien sprake is van situaties zoals:

- Het niet tonen van eigen inentingsbewijzen en van de al aanwezige kinderen in het gezin (duidt op belemmeringen om ook bij het adoptiekind de verplichte inentingen te laten uitvoeren).
- Indien aspirant-adoptiefouders aangeven een kind van een bepaald ras, met een bepaalde kleur of van een bepaalde sekse niet wensen te adopteren.
- Weigering tot het meewerken aan c.q. het verzorgen van de follow-up rapportage over een eerder geadopteerd kind.
- Een vertrouwensbreuk tussen de aspirant-adoptiefouders en de betreffende vergunninghouder.
- Adoptiefouders hebben een eerdere opname van een buitenlands pleegkind niet omgezet in een adoptie naar Nederlands recht (tenzij men daar nog mee bezig is).
- Bepaalde deelbemiddelingen. Gezien de ontwikkelingen rondom het aantal aanvragen en het aantal beschikbare kinderen moet ermee rekening worden gehouden dat vergunninghouders steeds meer benaderd zullen gaan worden voor een buitenlandse contactverificatie bij een deelbemiddeling. Omdat het voor de vergunninghouders onmogelijk is om een contactverificatie verspreid over de hele wereld op een correcte wijze uit te kunnen voeren, heeft elke vergunninghouder een beleid t.a.v. de criteria op grond waarvan ze een aanvraag voor deelbemiddeling weigeren.

Elke vergunninghouder heeft in zijn procedures vastgelegd wie gemachtigd is om een dergelijk besluit te mogen nemen.

Kansloze bemiddelingen

Er komen gevallen voor waarbij aspirant-adoptiefouders volledig voldoen aan de door de zendende landen en vergunninghouders gestelde eisen, maar waarbij de vergunninghouder uit ervaring weet dat de kans tot matching niet reëel is. De vergunninghouder kan dan beargumenteerd besluiten niet tot bemiddeling over te gaan, dan wel het risico dat er geen bemiddeling tot stand zal komen neerleggen bij de aspirant-adoptiefouders. De vergunninghouder

---

⁶ Deze punten zullen worden meegenomen in voorlichtingstraject zodat aspirant-adoptiefouders hiervan tijdig in de procedure kennis kunnen nemen.

heeft hierbij de plicht om de aspirant-adoptiefouders te informeren over mogelijkheden in andere landen dan wel hen door te verwijzen naar een andere vergunninghouder.

IV b Inhoud bemiddelingsdossier

Inleiding

Het bemiddelingsdossier bestaat uit de volgende onderdelen:

- een ouderdeel
- een kindeel
- het matchingsverslag (zie hoofdstuk IV c)
- de follow-up rapportage (zie Wobka art. 17a, lid 1, onder g en 17c)
- slotdocumenten

Ouderdeel

Definitie ouderdeel

Onder het ouderdeel wordt verstaan alle documenten (gegevens) die vergunninghouders ontvangen van de Centrale autoriteit, de aspirant-adoptiefouders en de Raad voor de Kinderbescherming om te komen tot een matching. Het vormt een onderdeel van het totale bemiddelingsdossier.

Doel ouderdeel

Het doel van het ouderdeel is om zodanige informatie te verkrijgen dat een goede matching totstandkomt zodat een adoptiekind bij hem of haar passende adoptieouders kan krijgen.

Inhoud ouderdeel

In het ouderdeel dienen in ieder geval de volgende documenten te zijn opgenomen:

- gezinsrapport van de Raad voor de Kinderbescherming met daarin de in hoofdstuk IV a aangegeven informatie
- een kopie van de beginseltoestemming
- medische verklaring en aanvullende informatie van een specialist indien sprake is van een falende gezondheid of een medische geschiedenis (op grond van artikel 15 Haags Adoptieverdrag toegestaan)
- verklaring van de aspirant-adoptiefouders (in de bemiddelingsovereenkomst of als algemene voorwaarde van de vergunninghouder) dat na het opmaken van het gezinsrapport geen 'life event' heeft plaatsgevonden en dat zij, wanneer zich tijdens de bemiddelingsfase een 'life event' voordoet, dit zullen melden bij de vergunninghouder
- een ondertekende bemiddelingsovereenkomst
- alle correspondentie aangaande de adoptieprocedure tussen vergunninghouder en aspirant-adoptiefouders
- alle overige officiële documenten aangaande de adoptieprocedure.

Kindeel

Definitie kindeel

Onder het kindeel wordt verstaan alle documenten (gegevens) die vergunninghouders ontvangen bij een voorstel tot plaatsing van een kind uit het zendende adoptieland. Het vormt een onderdeel van het totale bemiddelingsdossier.

Doel kindeel

Het doel van het kindeel is om zodanige informatie over het voorgestelde kind te verkrijgen dat:

- de vergunninghouder een matching door het contact in het adoptieland kan controleren en beoordelen alvorens te besluiten dit voorstel wel of niet voor te leggen aan de aspirant-adoptiefouders, dan wel
- de vergunninghouder zoveel mogelijk informatie in handen heeft om tot een goede matching te kunnen komen, en
- de aspirant-adoptiefouders over voldoende informatie beschikken om een weloverwogen keuze te kunnen maken bij het accepteren van het voorstel.

Rol vergunninghouder bij de inhoud van het kindeel

Er bestaan grote verschillen tussen de diverse adoptielanden ten aanzien van de hoeveelheid gegevens in het kindeel.

De vergunninghouder verplicht zich om in het belang van het kind, zoveel mogelijk voor de matching relevante informatie te verkrijgen vanuit het land van herkomst, zonder daarbij te treden in de verantwoordelijkheden van het land van herkomst.

De vergunninghouder gaat na of de uit het land van herkomst verkregen informatie over het kind actueel en volledig is.

Het medisch rapport en de observatierapportage mogen niet ouder zijn dan één jaar. Indien deze documenten ouder zijn dan één jaar vraagt de vergunninghouder om een update. Ook kunnen de specifieke medische achtergrond en/of de ontwikkeling van het kind aanleiding zijn voor de vergunninghouder om te vragen om een update.

Indien gegevens in de medische rapportage of ontwikkelingsgegevens ontbreken dient de vergunninghouder altijd aanvullende informatie op te vragen teneinde deze gegevens compleet te krijgen alvorens het kindvoorstel aan de aspirant-adoptiefouders voor te leggen. Wanneer andere dan deze gegevens ontbreken zal het kindvoorstel wel aan de aspirant-adoptiefouders worden voorgelegd. Dit neemt niet weg dat tegelijkertijd geprobeerd wordt, zonodig met inschakeling van de betreffende buitenlandse of de Nederlandse Centrale autoriteit, om de ontbrekende gegevens alsnog te verkrijgen. Bij gerede twijfel zal de vergunninghouder het voorstel niet voorleggen.

Een voorstel voor een kind moet geweigerd worden, indien ondanks een verzoek om aanvulling medische en/of ontwikkelingsgegevens ontbreken, geen geschikte aspirant-adoptiefouders gevonden kunnen worden of indien duidelijk is dat het kind een zodanige achtergrond heeft dat hij/zij in Nederland in een zorginstelling terecht zal komen.

Inhoud kindeel

In het kindeel dient mede gelet op artikel 16 van het Haags Adoptieverdrag de volgende informatie te worden opgenomen om te komen tot een goede matching:

- Persoonlijke gegevens van het kind
  - naam
  - voornaam
  - geboortedatum of (geschatte) leeftijd
  - geslacht
  - nationaliteit
  - etniciteit
  - religie
  - huidige verblijfplaats
  - foto
- Achtergrondgegevens van het kind

- indien mogelijk gegevens over de ouders, biologische broertjes en zusjes en verdere familie, zoals persoonsgegevens, sociaal economische status, opleiding en medische gegevens
  - indien mogelijk gegevens over andere voor het kind belangrijke personen en de huidige verzorger
  - duur van het verblijf van het kind in het tehuis/pleeggezin
  - de huidige leefomstandigheden
  - reden waarom adoptabel
  - reden van afstand
  - het verloop van de zwangerschap voor zover deze gegevens te achterhalen zijn
  - indien mogelijk de vindplaats van en de omstandigheden waaronder het kind is gevonden, alsmede de naam van de vinder.
- Medisch rapport ⁷
- In het medisch rapport dient in ieder geval de volgende informatie te zijn opgenomen:
- gewicht, lengte en hoofdomtrek bij de geboorte (indien bekend)
  - gewicht, lengte en hoofdomtrek tijdens onderzoek
  - medische geschiedenis
  - informatie die in het medisch onderzoek naar voren is gekomen over:
    - gehoor
    - gezichtsvermogen
    - reflexen
    - hart
    - longen
    - ledematen
    - motoriek
    - ontwikkeling
  - informatie over vaccinaties die gegeven zijn (geen verplichting)
  - test op landspecifieke ziektes (bijvoorbeeld HIV, Hepatitis, Sikkelcel-anemie) die in het adoptieland veel voorkomen en overige testuitslagen
  - bij een special need kind zoveel mogelijk informatie over de special need
  - conclusie arts

• Observatierapportage

In deze observatierapportage moet **minimaal** melding worden gemaakt van de volgende onderwerpen:

- de ontwikkeling van het kind op dit moment, wat het kind al kan en sinds wanneer
- de situatie en fase van ontwikkeling van het kind op het moment van binnenkomst in het tehuis en de ontwikkeling van het kind gedurende het verblijf
- het gedrag van het kind

---

⁷ Er bestaat een 'model form medical report on the child' als bijlage bij het Rapport van de Speciale Commissie van de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht over de werking van het Haags Adoptieverdrag 2001. De inhoud van dit model is echter zo uitgebreid dat dit voor veel adoptielanden, waaronder ook verdragslanden, niet realistisch is.

Slotdocumenten uiteindelijk bemiddelingsdossier

De volgende slotdocumenten zijn niet direct nodig voor de matching en voor acceptatie van het voorstel, maar horen indien mogelijk en/of indien van toepassing wel in het uiteindelijke bemiddelingsdossier aanwezig te zijn:

- originele geboorteakte (alleen als dit in het land van herkomst mogelijk is) of geboorteakte op naam van de adoptieouders
- afstandsverklaring (indien van toepassing)
- verlatenverklaring (indien van toepassing)
- beschikking tot ontzetting uit de ouderlijke macht (indien van toepassing)
- overlijdensakte van moeder en/of vader (bij weeskinderen)
- adoptiebesluit (rechtbank)
- conformity note (zoals aangegeven in Haags Adoptieverdrag)

Verreweg de meeste landen zien de bovengenoemde documenten niet als stukken die vooraf aanwezig zouden moeten zijn; volgens de ter plaatse geldende regelgeving horen deze stukken thuis in het juridisch dossier van het kind dat pas overhandigd wordt na de adoptie. Er zijn ook landen waar het niet mogelijk is de geboorteakte, de afstandsverklaring of overlijdensverklaring in handen te krijgen, omdat deze gegevens verwerkt worden in het rechtbankbesluit.

IV c Matching

Inleiding

De matching vindt meestal plaats in het land van herkomst. Dat betekent dat in het land van herkomst op basis van de ontvangen ouderdossiers een voorstel wordt gedaan om een kind aan (een) aspirant-adoptiefouder(s) toe te wijzen. De vergunninghouders controleren in dat geval bij ontvangst van het matchingsvoorstel of aan alle voorwaarden is voldaan. Er zijn landen en uitzonderingsgevallen waarbij de matching geschiedt door de vergunninghouder zelf. In dat geval doet de vergunninghouder op basis van de ontvangen gegevens over een kind (kinddossier) en de beschikbare gegevens van aspirant-adoptiefouders (ouderdossier) een voorstel om dit kind aan (een) aspirant-adoptiefouder(s) toe te wijzen.

Voor de matching benodigde documenten

Bij de matching wordt gebruik gemaakt van het in Nederland opgemaakte gezinsrapport, de informatie verkregen tijdens het intakegesprek en de uit het land van herkomst ontvangen informatie over het kind.

Bij special need kinderen, meerlingen en kinderen van 2 jaar en ouder kunnen extra documenten nodig zijn voor een goede matching. Special need kinderen zijn kinderen met een bijzondere voorgeschiedenis. Ze zijn door omstandigheden (bijvoorbeeld ziekte, negatieve levenservaringen of erfelijkheid) niet in staat geweest zich te ontwikkelen zoals volgens hun kalenderleeftijd verwacht mocht worden. Of zij zijn door hun voorgeschiedenis beperkt in hun toekomstige ontwikkelingsmogelijkheden (bijvoorbeeld tengevolge van een progressieve ziekte, handicap of erfelijke aandoening). Ook kan het zijn dat hun aandoening op enig moment om specifieke ondersteuning vraagt. Dit betekent dat deze kinderen vaak een specifieke opvoeding vragen of andere opvoedingsbehoeften hebben dan 'gewone' adoptiefkinderen waardoor zij adoptiefouders voor meer specifieke en andere opvoedingstaken stellen.

Gelet op de bijzondere voorgeschiedenis en/of omstandigheden kunnen aanvullende medische, sociale en/of ontwikkelingsgegevens over het (de) kind(eren) noodzakelijk zijn. Ook kan een aanvullend gezinsrapport nodig zijn waarbij specifiek onderzocht wordt of de geselecteerde ouders voor dit kind/deze kinderen geschikt zijn.

Toetsingscriteria bij matching in Nederland en in het buitenland

Toetsingscriteria bij matching in Nederland:

Een goede matching vindt plaats in het belang van het kind. In beginsel wordt de volgorde van binnenkomst van de aanvraag gehanteerd voor zover dit niet ingaat tegen het belang van het kind. Toetsingscriteria (niet in volgorde van belangrijkheid) zijn:

- competenties en speciale vaardigheden van de aspirant-adoptiefouders ten aanzien van special needs van het kind;
- passen leeftijd en gezondheid van het kind binnen het Nederlands wettelijk kader;
- passen leeftijd, gezondheid en ontwikkeling van dit kind binnen de grenzen die aspirant-adoptiefouders hebben aangegeven;
- past dit gezin bij dit kind.

Controle van matching in het buitenland:

De vergunninghouder controleert bij matching in het buitenland of deze voldoet aan de volgende voorwaarden:

- passen leeftijd en gezondheid van het kind binnen het Nederlands wettelijk kader;

- passen leeftijd, gezondheid en ontwikkeling van dit kind binnen de grenzen die aspirant-adoptiefouders hebben aangegeven;
- past dit gezin bij dit kind.

Besluit

De matching c.q. de beoordeling van een matchingsvoorstel vindt plaats in een team, teneinde een zorgvuldige en objectieve afweging te kunnen maken en daarmee een zo optimaal mogelijke matching tot stand te brengen. Onder een team wordt verstaan minimaal twee personen hetzij binnen de organisatie van de vergunninghouder zelf, hetzij met een partner van de vergunninghouder in het buitenland, hetzij met een externe deskundige. De deskundigheidseisen voor de bij de matching betrokken medewerkers staan beschreven in hoofdstuk III. Een verslag van de matching met motivatie wordt in het bemiddelingsdossier gevoegd.

In een aantal gevallen wordt een matchingsvoorstel gemotiveerd aan de Nederlandse Centrale autoriteit voorgelegd. Dit is het geval bij alle adopties uit landen die partij zijn bij het Haags Adoptieverdrag en bij adopties uit niet-Verdragslanden alleen wanneer sprake is van uitzondering op de artikelen 3, 5 en 8 Wobka.

IV d Controle buitenlandse partnerorganisaties

Inleiding

De vergunninghouders onderhouden contacten met autoriteiten, instellingen of personen in het buitenland (art. 17a eerste lid onder a Wobka). In de wet is niet vastgelegd op welke wijze de vergunninghouders personen, instellingen en organisaties die bij de adoptieprocedure betrokken zijn, moeten controleren. Bij verdragstaten wordt het uitgangspunt van vertrouwen over en weer gehanteerd. De procedures hoe te handelen zijn per vergunninghouder vastgelegd in het kwaliteitshandboek. Dit hoofdstuk beschrijft de onderdelen waarop de vergunninghouders controle uitvoeren en welke kwaliteitsnormen zij hierbij hanteren.

Uitgangspunten bij de controle op de buitenlandse partnerorganisaties

Uitgangspunt is dat de vergunninghouder verantwoordelijk is voor de kwaliteit van werken van de buitenlandse contactpersonen die als vrijwilliger dan wel in loondienst werkzaam zijn bij de vergunninghouder. De vergunninghouder dient alle beschikbare informatie te verzamelen over de buitenlandse partnerorganisatie, zodat hij zich een goed beeld kan vormen van de wijze van werken van dat contact. Dit beeld is niet altijd direct volledig voorhanden, maar ontstaat geleidelijk aan in de onderlinge communicatie die met de buitenlandse partnerorganisatie zorgvuldig moet worden opgebouwd. De situatie kan per land verschillen. De vergunninghouder zal in veel gevallen niet in staat zijn het optreden van een buitenlandse partnerorganisatie volledig te controleren en kan derhalve geen volledige verantwoordelijkheid dragen voor het handelen van de buitenlandse partnerorganisatie met wie de vergunninghouder samenwerkt. Het betekent ook dat de vergunninghouders de informatie niet kunnen eisen, maar wel kunnen vragen of de buitenlandse partnerorganisatie bereid is de gevraagde informatie en gegevens te verstrekken.

Voor een goed inzicht in de financiën van de buitenlandse partnerorganisaties is het belangrijk om inzicht te hebben in de geldstromen die daar naar toe gaan. De vergunninghouders dienen daarom zorg te dragen voor maximale transparantie over zowel financiële als ook de niet-financiële informatie van adoptie en de daarmee gelieerde activiteiten zoals (verplichte) projecthulp. Het gaat te ver om van de buitenlandse partnerorganisaties te verlangen dat zij een accountantsverklaring overleggen. In veel landen is een accountantsonderzoek met een verklaring zoals wij die kennen een onbekend begrip. Daarnaast is de omvang van de geldstroom veelal te klein om een dergelijk middel in te zetten. Indien er twijfel bestaat over de betrouwbaarheid van de informatie die de buitenlandse partnerorganisatie aanlevert, neemt de vergunninghouder contact op met plaatselijke autoriteiten (in land van herkomst) of met de Nederlandse Centrale autoriteit om deze te informeren en (al dan niet gezamenlijke) vervolgstappen alsmede de wijze van toezicht op de naleving ervan af te spreken. De informatie en afspraken legt de vergunninghouder schriftelijk vast. De vergunninghouder dient daarom steeds alert te blijven in zijn beoordeling van de werkwijze van de buitenlandse partnerorganisatie. Het verzamelen van informatie dient dan ook bij voortdurende geschieden en niet alleen bij het aangaan van een relatie met de partnerorganisatie.

Integriteit

Vergunninghouders gaan op integere wijze met elkaar en elkaars contacten in het buitenland om. Zie voor een nadere uitwerking hiervan het Hoofdstuk Samenwerking tussen vergunninghouders.

Controle bij verdragslanden

Ook landen die partij zijn bij het Haags Adoptieverdrag verschaffen niet altijd alle gewenste informatie. Niettemin rust de verplichting op de vergunninghouder om bij voortdurend van de relatie met een buitenlandse partnerorganisatie de vinger aan de pols te houden. Indien zich problemen voordoen informeert de vergunninghouder de Nederlandse Centrale autoriteit hierover. Zonodig kan de Centrale autoriteit vervolgens op macro-niveau contact zoeken met de Centrale autoriteit in het Verdragsland.

Reikwijdte van de verantwoordelijkheden vergunninghouders

Ondanks dat er verschillende richtingen van de geldstromen zijn te onderscheiden, begint de geldstroom altijd bij de aspirant-adoptiefouder en eindigt in het buitenland. Uitgangspunt is dat alle geldstromen van adoptiefouder naar buitenland via de vergunninghouder lopen, tenzij het land van herkomst dit anders dwingend oplegt. Bij eventuele gelden van adoptieouders rechtstreeks naar het buitenland dient inzichtelijk te zijn welke stromen dit zijn, zodat dit controleerbaar is. De vergunninghouder is degene die het contact in het buitenland onderhoudt en een bepalende rol heeft in het adoptieproces. Daarmee heeft hij de verantwoordelijkheid om inzicht te verschaffen in de bestemming van de geldstromen naar zijn partnerorganisaties. De Nederlandse Centrale autoriteit heeft soortgelijke verantwoordelijkheid waar het geldstromen betreft die rechtstreeks naar andere Centrale autoriteiten in Verdragslanden, dan wel andere centrale overheden in niet-Verdragslanden gaan.

Ongeacht verschil in omvang en organisatie tussen de vergunninghouders geldt de noodzaak van een duidelijk inzicht in bestemming en besteding van financiën voor elke vergunninghouder. Er wordt een actieve rol van de vergunninghouder gevraagd als het gaat om monitoring van buitenlandse partnerorganisaties. Hiervoor is informatie nodig die de vergunninghouder van of over de buitenlandse partnerorganisaties moet hebben. Dit betreft niet alleen financiële informatie maar ook prestatiegegevens, zoals aantallen adopties, percentage vondelingen, percentage afstandsverklaringen e.d. Hiervoor wordt per partnerorganisatie een dossier bijgehouden. Indien de gevraagde gegevens niet worden verstrekt, wordt dit gedocumenteerd. De Nederlandse Centrale autoriteit heeft soortgelijke verantwoordelijkheid waar het informatie betreft van of over andere Centrale autoriteiten in Verdragslanden, dan wel andere centrale overheden in niet-Verdragslanden.

Wijze van controle

De vergunninghouder heeft de verplichting om op basis van de hem ter beschikking staande mogelijkheden bij het aangaan en bij het voortduren van een buitenlandse partnerorganisatie de betrouwbaarheid van die partnerorganisatie zo goed mogelijk te controleren.

Controle kan worden uitgeoefend door:

- bezoeken van de contactpersoon, directie en/of medewerkers van de eigen partnerorganisatie en/of tehuis aan Nederland en
- bezoeken van de vergunninghouder (of van een derde, niet zijnde belanghebbende, namens de vergunninghouder en waarmee een overeenkomst is gesloten) aan partnerorganisaties en/of tehuizen in het buitenland. De bevindingen dienen voor de Nederlandse autoriteiten terug te vinden te zijn in schriftelijke bescheiden zoals de reisverslagen en/of functioneringsgesprekken met de contactpersonen/medewerkers of in verslagen van besprekingen van jaarrekeningen of begrotingen.

Bij het aangaan van een relatie met een buitenlandse partnerorganisatie brengt de vergunninghouder altijd een bezoek aan die organisaties en/of tehuizen in het buitenland. Bij

voortdurend van de relatie met de buitenlandse partnerorganisatie wordt de partnerorganisatie periodiek gecontroleerd. De mate waarin de controle plaatsvindt, hangt bijvoorbeeld af van de urgentie, de intensiteit van samenwerking met de partnerorganisatie en verandering van wetgeving.

Indien bij het aangaan van een relatie met een buitenlandse partnerorganisatie twijfel bestaat over de betrouwbaarheid van de buitenlandse partnerorganisatie gaat de vergunninghouder geen samenwerking aan met de betreffende organisatie.

Indien bij een reeds bestaande buitenlandse partnerorganisatie twijfel ontstaat over de betrouwbaarheid ervan dienen de vergunninghouders nadere referenties in te winnen. Dit kan bij de autoriteiten in het land van herkomst en organisaties als de Nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging in het buitenland of de diplomatieke vertegenwoordiging van het betreffende land in Nederland. Indien onvoldoende informatie kan worden verkregen, schakelt de vergunninghouder de Nederlandse Centrale autoriteit in om langs die weg te trachten de benodigde informatie te verkrijgen.

Bij gerede twijfel over de betrouwbaarheid van de buitenlandse partnerorganisatie zal de vergunninghouder dit direct schriftelijk melden aan de Nederlandse Centrale autoriteit. De Centrale autoriteit zal op basis van deze melding nadere inlichtingen inwinnen bij de betrokken Centrale autoriteit en bij geconstateerde misstanden nadere actie ondernemen via het Ministerie van Buitenlandse Zaken en/of het permanent bureau van de Haagse Conferentie voor Internationaal privaatrecht. De Centrale autoriteit kan op basis van gedegen onderzoek het besluit nemen om adopties uit een land (al dan niet tijdelijk) te stoppen. Ook de vergunninghouder heeft die mogelijkheid. Tussen de vergunninghouder en de Centrale autoriteit vindt afstemming plaats over de te ondernemen acties en de beslissing over het al dan niet voortzetten van de samenwerking met de buitenlandse partnerorganisatie.

Uitgangspunten bij de toetsingscriteria

Uitgangspunt bij de toetsing is dat de betreffende buitenlandse partnerorganisatie werkt overeenkomstig:

- wet- en regelgeving zowel van het land van herkomst als van Nederland;
- het Verdrag inzake de Rechten van het Kind;
- het Haags Adoptieverdrag voor de landen welke partij zijn bij het verdrag. Voor de landen die geen partij zijn bij dit verdrag dient zoveel mogelijk in de geest van het verdrag gewerkt te worden.

Indeling toetsingsnormen

De belangrijkste normen waaraan de vergunninghouder de buitenlandse partnerorganisatie dient te toetsen, worden hieronder aangegeven. Deze normen gelden zowel bij het aangaan van een relatie met een buitenlandse partnerorganisatie als bij het voortduren daarvan.

Bedacht moet worden dat het hier niet om normen gaat waaraan in alle gevallen tegelijkertijd behoefte te worden voldaan. Het overzicht heeft een nauwe relatie met de eisen waaraan het kinddeel moet voldoen. Beide zijn nodig om in samenwerking met de buitenlandse partnerorganisatie een zorgvuldige en kwalitatief verantwoorde bemiddelingsprocedure te kunnen bewerkstelligen.

Aandachtspunten zijn:

- toetsingsnormen wet- en regelgeving in land van herkomst
- toetsingsnormen buitenlandse partnerorganisatie
- toetsingsnormen afstandsprocedure

- toetsingsnormen subsidiariteitsbeginsel
- toetsingsnormen inzicht in de financiën over de buitenlandse partnerorganisatie

De toetsingsnormen hebben tot gevolg dat de vergunninghouders de administratie zodanig moeten inrichten dat de benodigde informatie op een betrouwbare wijze tot stand komt. Vanwege mogelijke verschuiving van activiteiten, betreft dit niet alleen de administratie die voortvloeit uit de adoptieactiviteiten, doch het geheel van de activiteiten van de vergunninghouder dat zijn weerslag vindt in de jaarrekening en de bijbehorende specifieke overzichten.

Toetsingsnormen wet- en regelgeving in land van herkomst

<i>Norm</i>	<i>Document</i>
De uitgangspunten van de adoptiewet- en/of regelgeving van het land van herkomst zijn bij de buitenlandse partnerorganisatie bekend	Gespreksverslag/ondertekende verklaring
De uitgangspunten van de adoptiewet- en/of regelgeving van het land van herkomst zijn in overeenstemming met de uitgangspunten van het Haags Adoptieverdrag en het Verdrag inzake de Rechten van het Kind. In specifieke gevallen kan van deze norm worden afgeweken. Dit vergt een nadere motivatie. De Centrale autoriteit beoordeelt of de afwijking acceptabel is en houdt informatie over de betreffende landen bij.	Adoptiewet- en/of regelgeving van het land van herkomst

Toetsingsnormen buitenlandse partnerorganisatie

<i>Norm</i>	<i>Document</i>
De buitenlandse partnerorganisatie heeft een vergunning dan wel andersoortige toestemming van de overheid met betrekking tot de adoptie activiteiten	Geldige vergunning/toestemming/registratie
De buitenlandse partnerorganisatie heeft een missie en visie die stroken met de uitgangspunten van het Haags Adoptieverdrag en het Verdrag inzake de Rechten van het Kind	Gespreksverslag dan wel een ondertekende verklaring
De buitenlandse partnerorganisatie is bereid inzicht te geven in zijn structuur, organisatie, bestuur en verantwoordelijkheden en zijn positie/relatie met betrekking tot de vergunninghouder	Organogram en/of gespreksverslag
De buitenlandse partnerorganisatie is bereid inzicht te geven in zijn activiteiten	Eventueel jaarverslag en/of gespreksverslag dan wel een ondertekende verklaring
De activiteiten van de buitenlandse partnerorganisatie zijn in overeenstemming met de wet- en regelgeving van het land van herkomst, de uitgangspunten van het Haags Adoptieverdrag en het Verdrag inzake de Rechten van het Kind	Eventueel jaarverslag en/of gespreksverslag dan wel een ondertekende verklaring
De buitenlandse partnerorganisatie staat goed bekend	Gespreksverslag/ zo mogelijk navraag doen bij Nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging in het betreffende land,

	dan wel bij de diplomatieke vertegenwoordiging van dat land in Nederland hoe de buitenlandse partnerorganisatie bekendstaat of eventueel navraag doen bij andere instanties, zoals Euradopt
--	---

Toetsingsnormen afstandsprocedure

<i>Norm</i>	<i>Document</i>
De afstandsprocedure en de juridische adoptabiliteit in het land van herkomst en de werkwijze van de buitenlandse partnerorganisatie in deze zijn in overeenstemming met de uitgangspunten van het Haags Adoptieverdrag en het Verdrag inzake de Rechten van het Kind	Procesbeschrijving: welke stappen zijn vereist voordat een kind beschikbaar is voor buitenlandse adoptie
Norm betreffende de termijn voor het doen van afstand en/of voor het kunnen terugkomen op het besluit tot afstand ⁸	Procesbeschrijving
Buitenlandse partnerorganisatie is bereid inzicht te geven in de procedure bij vondelingen	Procesbeschrijving
Buitenlandse partnerorganisatie is bereid inzicht te geven in de procedure ontzetting uit ouderlijke macht (indien van toepassing)	Procesbeschrijving

Toetsingsnormen subsidiariteitsbeginsel

<i>Norm</i>	<i>Document</i>
Door de buitenlandse partnerorganisatie of andere bevoegde autoriteit of instantie worden de mogelijkheden onderzocht om een kind in het land van herkomst te plaatsen alvorens het kind in aanmerking wordt gebracht voor interlandelijke adoptie	Beschrijving te volgen procedure. In het dossier bevindt zich: -voor Verdragslanden een certificate of Conformity -voor niet-Verdragslanden zoveel mogelijk per dossier een op het betreffende kind gerichte verklaring omtrent het subsidiariteitsbeginsel of een algemene verklaring voor meerdere kinderen

⁸ Deze norm dient nader door het Ministerie van Justitie te worden bepaald

Toetsingsnormen inzicht in financiën over de buitenlandse partnerorganisatie

<i>Norm</i>	<i>Document</i>
Gedetailleerd inzicht in de geldstromen naar de partnerorganisatie die bij een adoptiebemiddeling plaatsvinden, inclusief de daaraan gelieerde activiteiten zoals projecthulp.	1] Overzicht van de uitgaven bij een adoptiebemiddeling zo mogelijk per individueel adoptiedossier of zo nodig gemiddeld per kind bij desbetreffende partnerorganisatie. 2] Indien voorhanden een lijst met door het land van herkomst vastgestelde maximale tarieven, onderverdeeld naar verschillende activiteiten in het adoptieproces, of bij gebreke van zo'n lijst een op basis van ervaring door de vergunninghouder opgestelde lijst van gemiddelde tarieven per land, onderverdeeld naar verschillende activiteiten in het adoptieproces. 3] Een door de ouders opgesteld en ondertekend overzicht van betalingen in het buitenland inclusief een toelichting van de gelden/steun die ouders bij de adoptiebemiddeling aan instellingen, autoriteiten en overige contacten hebben gegeven.
Inzicht in de geldstromen inzake projecthulp.	Overzicht van geldstromen dat voldoet aan de eisen als gesteld in de brief van Minister van Justitie van 1 mei 2007 (kenmerk: 5479514/07/DJJ).
Inzicht in de besteding van door de partnerorganisatie bestede gelden gesplitst in adoptie en algemene projecthulp ⁹ .	Overzicht van de uitgaven bij een adoptiebemiddeling zo mogelijk per individueel adoptiedossier of zo nodig gemiddeld per kind bij desbetreffende partnerorganisatie.
Prestatiegegevens (niet-financiële informatie) ¹⁰ van of over de buitenlandse partnerorganisatie met betrekking tot zaken die de vergunninghouder betreffen, zoals aantallen adopties, percentage vondelingen, percentage afstandsverklaringen e.d., eventueel via de Centrale autoriteit als het de Centrale autoriteit in het land van herkomst betreft of een centrale instantie in een niet-Verdragsland.	Formulier waarop deze informatie inzichtelijk wordt gepresenteerd.
Jaarlijks overzicht van de financiën over of van	Dit kan zijn een jaarrekening van een

⁹ In het geval waarbij een buitenlandse centrale autoriteit het contact is, dan is de CA aldaar het doeleinde.

¹⁰ Niet-financiële informatie: Door het bijhouden van verschillende prestatiegegevens en deze te relateren aan elkaar of aan andere informatie kunnen trends in de adoptiebemiddeling worden ontdekt. Deze kunnen bijdragen tot het eerder signaleren van excessen.

<p>een buitenlandse partnerorganisatie.</p>	<p>partnerorganisatie of een andere vorm van financiële verantwoording of een (standaard) financieel overzicht dat door de vergunninghouder wordt opgesteld op basis van de gegevens die ter beschikking staan.</p>
<p>Binnen de eigen organisatie vergelijken van de activiteiten en financiën van de ingeschakelde partnerorganisaties per land teneinde eventuele onregelmatigheden te onderkennen.</p>	<p>1] Overzicht van in het financiële controleprotocol vast te stellen kengetallen en prestatie-indicatoren van de buitenlandse partnerorganisaties met een toelichting van de relevante verschillen. 2] Document met beoordeling of te hoge vergoedingen zijn betaald.</p>

V Samenwerking tussen vergunninghouders

In het kader van de samenwerking tussen de vergunninghouders met betrekking tot het leggen en onderhouden van nieuwe contacten in het buitenland gelden de hierna geformuleerde afspraken. Zie tevens de bepaling in artikel 16, lid 6 Wobka (bereid zijn tot samenwerking met andere vergunninghouders) en artikel 20, lid 4 Wobka (geen betrekkingen aangaan met instellingen en organisaties die reeds met andere vergunninghouders betrekkingen onderhouden).

Uitgangspunten van deze afspraken zijn:

1. Meldpunt registratie contact bij CA

De CA houdt een registratie bij van alle bemiddelingscontacten welke de vergunninghouders in het buitenland onderhouden en zendt periodiek (1x per kwartaal) een overzicht aan de vergunninghouders. Wijzigingen worden zo spoedig mogelijk schriftelijk aan de CA gemeld tevens cc aan alle andere vergunninghouders. De CA heeft op dit moment geen wettelijke bevoegdheid om voor niet-Verdragslanden een ‘machtiging’ aan een vergunninghouder af te geven zoals dat gebeurt bij Verdragslanden. De intentie is de bevoegdheid wel bij wet te regelen. De overige onderstaande bepalingen gelden voor alle landen (er is geen onderscheid tussen Verdrags- en niet Verdragslanden)

2. Grondbeginsel is één vergunninghouder per land, tenzij....

De ‘tenzij- situaties’ worden beoordeeld aan de hand van:

- de opvatting van de bevoegde autoriteit van dat land;
- de adoptiesituatie ter plaatse. ‘Tenzij-situaties’ kunnen zich bij voorbeeld voordoen in landen met een gedecentraliseerd systeem en wanneer er sprake is van een uitgebreid territorium.
- de wenselijkheid van een tweede vergunninghouder in dat land. Bij de beoordeling van dit punt zal de CA uiteraard ook de bezwaren van de eerste vergunninghouder(s) en de opvatting van de bevoegde autoriteit van dat land in beschouwing nemen;
- de bereidheid tot samenwerking tussen de betreffende vergunninghouders;

De tenzij-situaties zullen door de CA onderzocht worden als een vergunninghouder in strijd handelt met het bepaalde in artikel 16 lid 6 of artikel 20 lid 4 Wobka, dan wel als een vergunninghouder hiertoe een verzoek indient.

De vergunninghouder krijgt 2 jaar de tijd om een contact (en) in een land te ontwikkelen, zonder dat een andere vergunninghouder in hetzelfde land gaat werken. De vergunninghouder moet na twee jaar aan de CA kunnen laten zien wat er gebeurd is in die periode om het contact te ontwikkelen. Mocht een andere vergunninghouder na twee jaar werkzaam willen zijn in hetzelfde land, dan dient de tweede vergunninghouder instemming te vragen aan de eerste vergunninghouder. Indien de vergunninghouders niet tot overeenstemming komen en een vergunninghouder gemotiveerd aangeeft schade hiervan te ondervinden, dan zal de CA ambtshalve of na een klacht onderzoeken of een vergunninghouder in strijd handelt met het bepaalde in artikel 16 lid 6 of artikel 20 lid 4 Wobka. Hierbij zal bovengenoemd principe van toepassing zijn (één vergunninghouder per land, tenzij...). Beoordeling na 2 jaar over wenselijkheid door de CA kan juridisch niet als het gaat om niet-Verdragslanden.

3. Landenoverzicht

Het huidige landenoverzicht (nul-meting) waar vergunninghouders actief zijn wordt ter beschikking gesteld aan alle vergunninghouders.

Afspraken:

Wanneer een vergunninghouder het voornemen heeft een nieuwe bemiddelingscontact in het buitenland te ontwikkelen stelt hij, alvorens zich concreet in verbinding te stellen met het beoogde contact teneinde dit zorgvuldig te onderzoeken, de andere vergunninghouders op de hoogte van dit voornemen. Daarnaast informeert hij of een andere vergunninghouder in het betreffende land werkzaam is.

De vergunninghouder stelt tevens de CA op de hoogte van zijn voornemen.

De vergunninghouder kan een klacht bij de CA indienen als er mogelijk sprake is van contactschending door een andere vergunninghouder. Zie verder 'conflicten omtrent contacten'. Ingeval van een verzoek om contactonderzoek in het kader van deelbemiddeling raadpleegt een vergunninghouder het landenoverzicht van de CA. Indien een vergunninghouder een verzoek ontvangt om een contact te onderzoeken in een land waar een andere vergunninghouder een nieuw bemiddelingscontact ontwikkelt of een regulier bemiddelingscontact onderhoudt, dan verwijst de vergunninghouder de aspirant-adoptiefouders door naar die andere vergunninghouder, ongeacht de voorkeur van de aspirant adoptiefouders. Deze andere vergunninghouder dient gemotiveerd aan te geven wanneer hij de deelbemiddeling niet kan of wil doen. In dit geval kan de vergunninghouder die eerder benaderd is, alsnog de deelbemiddeling uitvoeren.

Conflicten omtrent contacten/betrekkingen

De CA kan ambtshalve of na een klacht dat een vergunninghouder de hiervoor genoemde samenwerkingsafspraken niet nakomt en in strijd heeft gehandeld met het bepaalde in artikel 16 lid 6 of artikel 20 lid 4 Wobka de betrokken vergunninghouders en de autoriteiten van het betreffende land verzoeken nadere informatie te verschaffen. Wanneer op basis van de verstrekte informatie naar het oordeel van de CA in strijd is gehandeld met artikel 16 lid 6 of artikel 20 lid 4 Wobka kan de CA de vergunning intrekken (artikel 18 Wobka).

Omschrijving 'Contact/betrekking'

Betrekking/contact: gerechtelijke en andere bevoegde (overheids)instanties, kindertehuizen, advocaten en andere personen en/of instellingen en organisaties die bevoegd bij de bemiddeling betrokken zijn.

Bovengenoemde afspraken dienen te worden nagekomen. Mocht een vergunninghouder deze afspraken uiteindelijk toch niet nakomen en dus in strijd met artikel 16 lid 6 en artikel 20 lid 4 Wobka handelen dan zal de CA ook tot actie komen en mogelijk overgaan tot intrekking van de vergunning. In het uiterste geval oordeelt de rechter of het gestelde in artikel 20 lid 4 Wobka ('geen betrekkingen aangaan') juist door een vergunninghouder geïnterpreteerd is.